

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze diplomové práce

**Problematika pojištění odpovědnosti z provozu vozidla
na českém trhu**

Bc. Romana Borůvková

© 2017 ČZU v Praze

Problematika pojištění odpovědnosti z provozu vozidla na českém trhu

Souhrn

Námětem diplomové práce je problematika pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla. V teoretické části se práce zabývá vznikem pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, jeho vstupu na pojistný trh v České republice a jeho právní úpravu. Jsou vysvětleny základní pojmy, spojené s touto oblastí pojištění. Dále budou zmíněny kontrolní orgány nad činností pojišťoven, ale také způsob kontroly nad povinnostmi vlastníků vozidel, mít povinné ručení sjednáno. V rešeršní části práce je zobrazen vývoj počtu dopravních nehod, které šetří policie ČR, ale také vývoj počtu zraněných a usmrcených osob nebo hmotných škod, které při nehodách vznikají. Je také zmíněna problematika pojistného podvodu a důsledky, které z takového jednání plynou.

Praktická část zahrnuje analýzu a komparaci nabídek pojištění odpovědnosti z provozu vozidla od všech pojistitelů, které povinné ručení v ČR nabízejí. Součástí analýzy jsou i pojistné produkty, které pojistitelé nabízejí jako doplňková pojištění k pojištění odpovědnosti za újmu z provozu vozidla, ať už zdarma nebo za úplat. Samostatná kapitola je věnována vhodnému výběru pojistného produktu pro konkrétní vozidlo a jeho vlastníka dle požadovaných a odborně doporučených kritérií. Optimálním vybraným produktem je takové pojištění, které zajistí pojištěnému komplexní ochranu, v případě zaviněné dopravní nehody. Součástí takového pojištění budou i vedlejší produkty, které mají další přidanou hodnotu právě pro pojištěného.

Klíčová slova: povinné ručení, Zákon o pojištění odpovědnosti za újmu z provozu vozidla, nový Občanský zákoník, bonus, malus, pojistné, pojistitel, pojistník, pojištěný, poškozený, limity pojistného krytí, Česká kancelář pojistitelů, Česká asociace pojišťoven

1 Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Cílem práce je výběr optimálního pojistného produktu pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla pro konkrétní vozidlo a jeho skutečného provozovatele /vlastníka/. Zájemci o pojištění je produkt vybírán na míru, napříč všemi pojistiteli, kteří mají oprávnění povinné ručení sjednávat (jsou členy České kanceláře pojistitelů).

Dílčí cíl práce tedy sleduje parametry jednotlivých typů produktů od všech pojistitelů a nahlíží na problematiku pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla jako na velkou odpovědnost samotných vlastníků vozidla. Dílčím cílem práce je ukázat, že není lhostejno, jaký typ povinného ručení, u toho kterého pojistitele si pojistník sjedná, a že před uzavřením pojištění by měl být proveden jeho důkladný výběr.

Hlavním cílem práce je výběr a doporučení jednoho produktu povinného ručení u jednoho pojistitele tak, aby byl co nejvýhodnější pro pojištěného, zajistil skutečné krytí v případě možné způsobené újmy při dopravní nehodě, a zajistil tak řidiči a vlastníkovi pojištěného vozidla komplexní odpovědnostní ochranu.

1.2 Metodika

V rešeršní části práce je použita metoda deskripce, zaměřená na základní úlohu pojištění a jeho ekonomický význam, vysvětluje základní pojmy. Zaměřuje se na pojištění odpovědnosti za újmu z provozu vozidla v ČR. Konkrétně popisuje základní principy tohoto pojištění a jeho právní úpravu v národním právu dle nařízení Evropské Komise pro členské státy. Dále pak zmiňuje základní informace o finančním dohledu nad pojistným trhem, způsob kontroly povinného pojištění vozidel a důsledky provozu nepojištěného vozidla. Ukazuje vývoj počtu pojištěných vozidel (databáze ČKP), vývoj počtu dopravních nehod šetřených policií ČR, vývoj počtu zraněných a usmrcených osob a ukazuje rostoucí tendenci vzniklých hmotných škod při dopravních nehodách. Okrajově je popsáno podvodné jednání a jeho důsledky.

Pro naplnění stanoveného cíle je použita metoda deskripce, analýzy a komparace pojistných produktů a následně pomocí syntézy a dedukce je vyhodnocen závěr a doporučení. Výběr optimálního produktu probíhá s ohledem na co největší užitek, který pojištěnému pojištění přináší za stanovené pojistné. Vlastní práce je, vzhledem ke stanoveným cílům, rozdělena do dvou částí.

První část je zaměřena na analýzu pojištění odpovědnosti za újmu z provozu vozidla vzhledem k nabídce jednotlivých pojišťovacích ústavů, zabývajících se danou problematikou, a vhodných parametrů pro výběr produktu, vzhledem k požadavkům tzv. typového klienta.

Druhá část práce se zabývá srovnáním jednotlivých nabídek pojistitelů dle stanovených kritérií pojistného produktu pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a finálního výběru produktu pro typového klienta (dle výše pojistného a kvality pojistného krytí).

Pro splnění stanovených cílů bude využito následujících výzkumů:

- a) deskriptivní výzkum (kvantitativní výzkum, popisující nabídku jednotlivých pojišťovacích ústavů)
- b) komparativní výzkum (kvalitativní výzkum pro výběr nejvhodnějšího produktu dle předem stanovených kritérií)

1.2.1 Analýza pojištění - použité metody

Pro analýzu pojištění jsou, vzhledem k nabídce jednotlivých pojišťovacích ústavů, stanovena základní kritéria tzv. typového klienta.

Definice kritérií typového klienta a základní informace o provozu vozidla - jedná se o reálné informace, sdělené zájemcem o pojištění:

Kategorie vozidla	osobní do 3,5 t
Datum první registrace	11. 4. 2011
Objem válců (ccm)	1 198
Výkon (kw)	63

Tabulka č. 1: Technické parametry vozidla

Místo registrace vozidla (PSČ)	787 01
Věk řidiče	41 let
Roční nájezd kilometrů	7 200 km
Škodní průběh (bonus, malus)	0 %
Vozidlo na leasing	NE
Četnost platby pojistného	ročně
Počet zaviněných dopravních nehod	0
Souhlas s monitorováním stylu jízdy	ANO
Přeprava dětí ve vozidle	ANO

Tabulka č. 2: Základní informace o vlastníkovi a provozu vozidla

Dále zájemce o pojištění stanovil základní parametry pro výběr vhodného produktu.

Pojistníkem je požadováno:

- Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla (dále jen POV)
- asistenční služba (odtah vozidla)
- pojištění okenních skel vozidla
- roční pojistné do výše max. 3 500 Kč

Pojistníkem byla vyloučena tato rizika připojištění:

- pojištění zavazadel
- pojištění náhradního vozidla

Pojistník připustil sjednání následujících rizik připojištění:

- odcizení vozidla
- vandalismus
- střet se zvěří a poškození zvířetem
- živelní připojištění

Srovnání nabídek jednotlivých pojišťovacích ústavů pak bude provedeno na základě deskriptivního výzkumu.

1.2.2 Výběr pojištění - použité metody

Výběr optimálního POV pro typového klienta, vzhledem ke stanoveným cílům, je rozdělen do tří úrovní, dle následujících parametrů. Dané parametry jsou stanoveny na základě požadavků zájemce o pojištění a odborných doporučení. Ty budou vycházet ze skutečností, které vyplynou během zužování výběru (např. zjištění, že za minimální navýšení pojistného může klient získat o 90 % vyšší pojistné krytí).

Stanovené parametry pro první úroveň výběru:

- POV s minimálním limitem 50 mil. Kč/50 mil Kč
- asistenční služba (v ceně pojištění, s co největším rozsahem poskytovaných služeb)
- pojištění okenních skel vozidla
- připojištění na některé z rizik - odcizení, vandalismus nebo střet se zvěří, bude-li zahrnuto v ceně pojištění (nikoliv za příplatek)

Stanovené parametry pro druhou úroveň výběru:

- POV s minimálním limitem 100 mil. Kč/100 mil. Kč
- riziko pojištění okenních skel - pojistný limit na pojistnou událost
- částka ročního pojistného menší, než 5 500 Kč

Stanovené parametry pro třetí úroveň výběru:

- nejvýhodnější poměr výše ročního pojistného x užitek pro pojištěného

Pro vlastní výběr nejvhodnějšího produktu pro typového klienta bude využito dedukce (na základě odborných znalostí), deskriptivního výzkumu (pro popis jednotlivých nabídek od pojistitelů) a následného komparativního výzkumu pro selekci optimálního produktu ,vzhledem k předem stanoveným kritériím.

2 Finální výběr produktů POV - 3. úroveň

Finálním výběrem byly pro vozidlo zvoleny dvě varianty pojištění POV:

Pojistitel	Limity pojistného krytí v mil. Kč	Pojištění skel-limit/cena v Kč	Úraz řidiče/cena v Kč	Asistence/HAV, porucha	Připojištění v ceně pojištění	Celkem roční pojistné v Kč
ČPP	111/111	5 000/600	řidič/ v ceně	ANO	pojištění přívěs.vozíku	4 543 Kč
Slavia	150/150	5 000/767	řidič/ v ceně	ANO	poškození vozidla zvířetem, ztráta klíčů od vozidla, vandalismus, pojištění pneumatik	4 329 Kč

Tabulka č. 19: Výběr POV pro vybrané vozidlo - návrhy produktů¹

¹ Upraveno dle všech online kalkulací - zdroje uvedené ve všech předchozích kalkulacích

POV od ČPP (kalkulace viz příloha č. 9):

- limit pojistného krytí 111 mil. Kč pro věcnou újmu bez ohledu na počet poškozených a 111 mil. Kč pro újmu na zdraví na každého zraněného
- asistenční služby v rozsahu - oprava vozidla na místě, odtah vozidla, pomoc operátora (limit 5 000 Kč v ČR, 10 000 Kč v zahraničí)
- pojištění všech okenních skel vozidla (bez střešního okna) - limit na pojistnou událost
- s limitem 200 000 Kč pro případ smrti a 300 000 Kč pro případ trvalých následků, způsobených úrazem při dopravní nehodě, denní odškodné za pobyt v nemocnici následkem úrazu ve výši 200 Kč
- první pojistná událost bez vlivu na bonus (v případě zájemce - bez vzniku malusu)

POV od pojišťovny Slavia

- limit pojistného krytí 150 mil. Kč pro věcnou újmu bez ohledu na počet poškozených a 150 mil. Kč pro újmu na zdraví na každého zraněného
- odtah vozidla do 200 km v rámci ČR, oprava vozidla, vyproštění do 3 000 Kč
- pojištění všech okenních skel vozidla- pojistný limit na pojistný rok
- pojištění sedadla řidiče s limitem 100 000 Kč pro případ smrti a 200 000 Kč pro případ trvalých následků úrazem
- poškození stojícího vozidla zvířetem, riziko vandalismu (do 30 000 Kč), pojištění pneumatik (do 10 000 Kč)
- garance ceny pojištění na 3 roky

2.1 Doporučení

Pojistníkovi bylo doporučeno **produkt pro POV od pojišťovny ČPP**. Při zavinění dopravní nehody se při náhradě újmy pojistitel řídí zákonem. Rychlost a spolehlivost při poskytování asistenčních služeb a likvidace pojistných událostí z připojištění potom závisí na kvalitě služeb každého pojistitele. Ačkoliv oproti POV od Slavia nabízí POV od ČPP nižší pojistný limit o 26 % a cena pojištění je o 5 % vyšší, pojistník získá navíc krytí pojištění smrti úrazem řidiče vozidla o 100 % a krytí pojištění trvalých následků v případě úrazu řidiče navíc o 50 %. Zároveň získá jistotu zázemí silné pojišťovny, která je součástí skupiny Vienna Insurance Group (jejímž členem je např. pojišťovna Kooperativa).

Užitek pro pojištěného z vybraného produktu POV od ČPP

- vysoký limit pojistného krytí při zavinění dopravní nehody
- vysoký limit pro asistenční služby (havárie a odtah)
- vysoké krytí na pojištění sedadla řidiče
- pojištění okenních skel vozidla (limit na jednu událost)
- 1. pojistná událost bez vlivu na bonus (v případě pojistníka - vznik malusu)

Ačkoliv je částka ročního pojistného vybraného pojištění o 1 543 Kč vyšší, než byl pojištník ochoten investovat, jeho získaný užitek z tohoto produktu je více, než zřejmý. Za částku 3 500 Kč ročního pojistného by si pojištník s největší pravděpodobností sjednal POV s minimálním pojistným limitem, základním limitem asistenční služby a pojištěním okenních skel vozidla. Tato skutečnost ukazuje na fakt, že nejlevnější POV není vždy výhodnou nabídkou pro pojištěného a nese s sebou významná rizika.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

BUŠTA, Pavel. *Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla s komentářem: (ve znění 16 novel)*. Praha: Venice Music Production, 2014. ISBN 978-80-904270-5-1.

DAŇHEL, Jaroslav. *Pojistná teorie*. Praha: Professional Publishing, 2005. ISBN 80-864-1984-3.

Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění skel DPP SKL 02/2017: Slavia. 2017.

Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění úrazu osob dopravovaných vozidlem DPP PUR 02/207: Slavia. 2017.

Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění vandalismu DPP VAN 02/2017: Slavia. 2017.

Pojistné podmínky Autopojištění COMBI PLUS III 1/15: ČPP. 2015.

Elektronické zdroje

Česká kancelář pojistitelů: *Škody v povinném ručení stále narůstají* [online]. 2017 [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/116-2017-skody-v-povinnem-ruceni-stale-narustaji-vyznamne-segmenty-trhu-se-pohybuji-v-technicke-ztrate>

Česká kancelář pojistitelů: *Tiskové centrum* [online]. 2017 [cit. 2017-11-23]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/112-2017-pojistovny-prispely-625-mil-kc-na-prevenci-skod-vznikajicich-provozem-vozidel>

ČPP: *sjednání online* [online]. 2017 [cit. 2017-11-07]. Dostupné z: <https://www.cpp.cz/sjednani-online~povinne-ruceni/stranka.aspx?KategorieID=198&CmsObjektID=0>

Slavia pojišťovna: Povinné ručení - kalkulace online [online]. 2017 [cit. 2017-11-14]. Dostupné z: <http://autopojisteni.slavia-pojistovna.cz/Policy/SecondPageCalculation>